

Số: 24/2021/QĐST-VDS

Hạ Long, ngày 16 tháng 12 năm 2021

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v: “Tuyên bố một người là đã chết”

TÒA ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ MÓNG CÁI, TỈNH QUẢNG NINH

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán – Chủ tọa phiên họp: Bà Phạm Ngọc An

Thư ký phiên họp: Bà Lư Thu Hương

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hạ Long tham gia phiên họp:
Ông Đặng Quang Sơn - Chức danh: Kiểm sát viên.

Ngày 16 tháng 12 năm 2021, tại Trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Hạ Long mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 17/2021/TLST-VDS ngày 15 tháng 7 năm 2021 về việc “Yêu cầu tuyên bố một người là đã chết”, theo quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 30/2021/QĐST-VDS ngày 01 tháng 12 năm 2021, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Bà Vũ Thị N, sinh năm 1947, nơi cư trú: Tổ 3, khu 8, phường H, thành phố H, tỉnh Quảng Ninh. Có mặt.

- Người đại diện theo ủy quyền của người yêu cầu đồng thời là người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Anh Hà Ngọc S, sinh năm 1973, nơi cư trú: Tổ 10, khu 1, phường H, thành phố H, tỉnh Quảng Ninh. Có mặt.

- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

+ Anh Hà Văn L, sinh năm 1971, nơi cư trú: Tổ 57, khu 4b, phường C, thành phố H, tỉnh Quảng Ninh. Có mặt.

+ Chị Hà Thị Thanh T, sinh năm 1975, nơi cư trú: Tổ 9, khu 2, phường H, thành phố H, tỉnh Quảng Ninh. Có mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Bà Vũ Thị N và ông Hà Văn T (đã chết năm 2006) có 05 người con chung là Hà Thị Y, sinh năm 1969, Hà Văn L, sinh năm 1971, Hà Văn S, sinh năm 1973, Hà Thị Thanh T, sinh năm 1975 và Hà Thị H, sinh năm 1978 (đã chết năm 2007). Chị Hà Thị Y không có chồng nhưng có một người con tên là Hà Thị Ngọc M, sinh ngày 06/7/1998. Chị Y và cháu M chung sống cùng với bà Vũ Thị N ở tại địa chỉ: Tổ 24 (nay là tổ 3, khu 8), phường H, thành phố H. Đến tháng 11

năm 2009, thì chị Y và cháu M đã bỏ đi khỏi địa phương, từ đó cho đến nay không có tin tức gì.

Tại quá trình giải quyết vụ án và tại phiên họp thì bà Vũ Thị N giữ nguyên yêu cầu Tòa án tuyên bố chị Hà Thị Y và cháu Hà Thị Ngọc M là đã chết.

Những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Anh Hà Ngọc S, Hà Văn L và chị Hà Thị Thanh T đều có nội dung trình bày thống nhất nêu trên, đến nay họ đều đồng ý với yêu cầu của bà N: Đề nghị Tòa án tuyên bố chị Hà Thị Y và cháu Hà Thị Ngọc M là đã chết.

Các tài liệu chứng cứ đương sự đã nộp: Sổ hộ khẩu (04 bản); Chứng minh nhân dân (04 bản đối chiếu bản gốc); Giấy chứng tử (02 bản đối chiếu bản gốc); Giấy khai sinh (02 bản sao); Đơn xin xác nhận (01 bản chính); Quyết định số 04/2018/QĐDS-ST ngày 23/5/2018 của Tòa án nhân dân thành phố Hạ Long (01 bản);

Các tài liệu chứng cứ do Tòa án thu thập: Báo công lý (03 số), Hóa đơn giá trị gia tăng số 0002560 của Đài tiếng nói Việt Nam, Hóa đơn giá trị gia tăng số 0000926 của Trung Tâm truyền thông tỉnh Quảng Ninh; Đăng trên cổng thông tin của Tòa án; Biên bản xác minh tại tổ 3, khu 8, phường Hồng Hà, thành phố Hạ Long.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hạ Long, tỉnh Quảng Ninh phát biểu ý kiến về việc tuân theo pháp luật trong quá trình giải quyết việc dân sự và việc giải quyết việc dân sự:

- Về việc tuân theo pháp luật của Thẩm phán, thư ký tại phiên họp: Thẩm phán, thư ký đã tuân theo đúng quy định của Bộ luật tố tụng Dân sự về phiên họp giải quyết việc dân sự.

- Việc chấp hành pháp luật của người tham gia tố tụng dân sự kể từ khi thụ lý việc dân sự cho đến trước thời điểm Thẩm phán ra quyết định giải quyết việc dân sự được đảm bảo các quyền và nghĩa vụ theo quy định tại Điều 70, 71 và Điều 73 của Bộ luật tố tụng Dân sự.

- Về việc giải quyết việc dân sự: Với tài liệu chứng cứ có trong hồ sơ, đủ căn cứ xác định chị Hà Thị Y và cháu Hà Thị Ngọc M biệt tích từ tháng 11 năm 2009 cho đến nay. Sau khi Tòa án nhân dân thành phố Hạ Long ra Quyết định thông báo tìm kiếm người vắng mặt tại nơi cư trú theo quy định của pháp luật nhưng cũng không có tin tức xác thực về chị Yến và cháu Mỹ.

Do đó, Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hạ Long đề nghị Tòa án nhân dân thành phố Hạ Long áp dụng Điều 370, 371, 372, 391, 393 của Bộ luật tố tụng Dân sự; Khoản 1 Điều 68, điểm a, d khoản 1, khoản 2, khoản 3 Điều 71, Điều 72 Bộ luật Dân sự, đề nghị Tòa án chấp nhận đơn yêu cầu của bà Vũ Thị N, về việc yêu cầu Tòa án tuyên bố một người là đã chết đối với chị Hà Thị Y và cháu Hà Thị Ngọc M. Ngày chết của chị Y được xác định là ngày 09/6/2021 (theo điểm a khoản 1, khoản 2 Điều 71 Bộ luật Dân sự) và ngày chết của cháu

M được xác định là ngày 01/12/2009 (theo khoản 1 Điều 68, điểm d khoản 1, khoản 2 Điều 71 Bộ luật Dân sự).

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân thành phố Hạ Long nhận định:

[1] Về thẩm quyền giải quyết: Việc dân sự yêu cầu tuyên bố một người là đã chết thuộc trường hợp quy định tại khoản 4 Điều 27 Bộ luật tố tụng Dân sự. Người bị yêu cầu tuyên bố là đã chết có nơi cư trú cuối cùng là tại tổ 24 (nay là tổ 3, khu 8), phường H, thành phố H, tỉnh Quảng Ninh nên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân thành phố Hạ Long theo quy định tại điểm a khoản 2 Điều 35; điểm b khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự.

[2] Về người có quyền yêu cầu Tòa án tuyên bố chị Hà Thị Y và cháu Hà Thị Ngọc M là đã chết: Bà Vũ Thị N là mẹ đẻ của chị Hà Thị Y (thể hiện tại Giấy khai sinh của chị Y) và là bà ngoại của cháu Hà Thị Ngọc M (chị Y không có chồng nhưng có con) và hiện nay trong sổ hộ khẩu của hộ bà Vũ Thị Y có tên của chị Y, cháu M. Như vậy, bà N là người có quyền yêu cầu Tòa án giải quyết việc dân sự yêu cầu tuyên bố chị Hà Thị Y và cháu Hà Thị Ngọc M là đã chết theo quy định tại khoản 1 Điều 391 Bộ luật tố tụng Dân sự.

[3] Nội dung yêu cầu giải quyết việc dân sự:

Chị Hà Thị Y và cháu Hà Thị Ngọc M bỏ nhà đi khỏi địa phương từ tháng 11 năm 2009 đến nay không có tin tức gì, mặc dù gia đình cũng đã thực hiện tìm kiếm chị Y và cháu M ở nhiều nơi nhưng không có kết quả.

Tòa án nhân dân thành phố Hạ Long đã thực hiện xác minh, kết quả cụ thể như sau: Tại Biên bản xác minh vào ngày 20/7/2021, tại tổ 3, khu 8, phường Hồng Hà, thành phố Hạ Long thể hiện: Chị Hà Thị Y và cháu Hà Thị Ngọc M sinh sống cùng với bà Vũ Thị N tại tổ 24 (nay là tổ 3, khu 8), phường Hồng Hà, thành phố Hạ Long. Đến tháng 11 năm 2009 thì chị Y và cháu M bỏ nhà đi khỏi địa phương đến nay không có tin tức xác thực về việc chị Y, cháu M còn sống hay đã chết.

Tòa án nhân dân thành phố Hạ Long đã ra Quyết định thông báo tìm kiếm thông tin về người bị yêu cầu tuyên bố là đã chết số 17/2021/QĐ-TA ngày 22/7/2021 và đã đăng thông báo tìm kiếm chị Y và cháu M trên Báo công lý (03 số), phát VOV2 Đài tiếng nói Việt Nam vào 17 giờ 30 phút các ngày 06, 07, 08 tháng 8 năm 2021; Trung Tâm truyền thông tỉnh Quảng Ninh (đăng từ ngày 28/7/2021 đến ngày 06/8/2021); Đăng trên cổng thông tin của Tòa án. Hết thời hạn 04 tháng kể từ ngày đăng, phát thông báo lần đầu tiên (ngày 28/7/2021) vẫn không có tin tức gì của chị Hà Thị Y và cháu Hà Thị Ngọc M.

Tại Quyết định số 04/2018/QĐST-DS ngày 23/5/2018, Tòa án nhân dân thành phố Hạ Long, tỉnh Quảng Ninh đã quyết định tuyên bố chị Hà Thị Y mất tích. Căn cứ vào điểm a khoản 1, khoản 2 Điều 71 Bộ luật Dân sự đối với trường hợp đã có quyết định tuyên bố mất tích của Tòa án thì ngày chết phải xác định là ngày kế tiếp sau ba năm kể từ ngày quyết định tuyên bố mất tích của Tòa án có hiệu lực pháp luật. Quyết định số 04 nêu trên có hiệu lực pháp luật là ngày 08/6/2018. Do đó, đối với chị Hà Thị Y thì ngày chết được xác định là ngày 09/6/2021.

Theo quy định tại điểm d khoản 1, khoản 2 Điều 71 Bộ luật Dân sự năm 2015 thì Tòa án ra quyết định tuyên bố một người là đã chết trong trường hợp: *“Biệt tích 5 năm liền trở lên và không có tin tức xác thực là còn sống; thời hạn này được tính theo quy định tại khoản 1 Điều 68 của Bộ luật này”*.

Khoản 1 Điều 68 Bộ luật Dân sự quy định: *“...nếu không xác định được ngày có tin tức cuối cùng thì thời hạn này được tính từ ngày đầu tiên của tháng tiếp theo tháng có tin tức cuối cùng; nếu không xác định được ngày, tháng có tin tức cuối cùng thì thời hạn này được tính từ ngày đầu tiên của năm tiếp theo năm có tin tức cuối cùng”*.

Cháu Hà Thị Ngọc M được xác định vắng mặt tại địa phương từ tháng 11 năm 2009 (không xác định được ngày có tin tức cuối cùng), như vậy căn cứ quy định nêu trên thì: ngày chết đối với cháu M được xác định là ngày 01/12/2009.

Nên việc bà Vũ Thị N yêu cầu Tòa án tuyên bố chị Hà Thị Y và cháu Hà Thị Ngọc M là đã chết là có căn cứ, nên cần chấp nhận.

[4] Về lệ phí: Theo quy định của Luật người cao tuổi và Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội, bà Vũ Thị N được xác định là người cao tuổi, nên được miễn tiền lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm.

[5] Về quyền kháng cáo: Các đương sự có quyền kháng cáo quyết định theo quy định của pháp luật.

[6] Về quyền kháng nghị: Viện kiểm sát có quyền kháng nghị Quyết định theo quy định của pháp luật.

[7] Xét đề nghị của đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hạ Long là phù hợp, có cơ sở chấp nhận.

Vì các lẽ trên:

QUYẾT ĐỊNH:

Về áp dụng pháp luật: Căn cứ khoản 4 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35; điểm b khoản 2 Điều 39; Điều 370, 371, 372, 391, 393 của Bộ luật tố tụng Dân sự; Khoản 1 Điều 68, điểm a, d khoản 1, khoản 2, khoản 3 Điều 71, Điều 72 Bộ luật Dân sự; điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc Hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của bà Vũ Thị N, về việc yêu cầu Tòa án tuyên bố một người là đã chết đối với chị Hà Thị Y và cháu Hà Thị Ngọc M:

Tuyên bố chị Hà Thị Y, sinh ngày 24/4/1969, nơi cư trú cuối cùng: Tổ 24 (nay là tổ 3, khu 8), phường H, thành phố H, tỉnh Quảng Ninh, đã chết kể từ ngày 09/6/2021; Cháu Hà Thị Ngọc M, sinh ngày 06/7/1998, nơi cư trú cuối cùng: tổ 24 (nay là) tổ 3, khu 8, phường H, thành phố H, tỉnh Quảng Ninh, đã chết kể từ ngày 01/12/2009.

Khi quyết định của Tòa án tuyên bố một người là đã chết có hiệu lực pháp luật thì quan hệ về hôn nhân, gia đình và các quan hệ nhân thân khác của người đó được giải quyết như đối với người đã chết.

Quan hệ tài sản của người bị Tòa án tuyên bố là đã chết được giải quyết như đối với người đã chết; tài sản của người đó được giải quyết theo quy định của pháp luật về thừa kế.

3. Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Vũ Thị N được miễn nộp lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm.

4. Về quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có quyền kháng cáo quyết định trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hạ Long có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Ninh có quyền kháng nghị quyết định trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Quảng Ninh;
- VKSND Tp Hạ Long;
- Người yêu cầu;
- Người có QLNVLQ;
- UBND p Hồng Hà, tp Hạ Long;
- Chi cục Thi hành án DS;
- Lưu;

**TM. HỘI ĐỒNG GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN HỌP
(đã ký)**

Phạm Ngọc An